

Сергій Царенко

Кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права та приватно-правових дисциплін,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
<https://orcid.org/0000-0002-2861-2514>
si_tsarenko@i.ua

Андрій Голошин

Слухач 125 групи факультету підготовки керівних кадрів,
Національна академія Державної прикордонної служби
України імені Б. Хмельницького, м. Хмельницький
<https://orcid.org/0000-0002-4296-6853>
nibr76@ukr.net

ПРЕДСТАВНИЦТВО ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В СУДОВИХ ОРГАНАХ

Питання представництва в судових органах протягом десятиліть незалежності України залишаються дискусійними. Постійна зміна законодавства України про судоустрій породжує наукові спори серед учених і практиків, а також проблеми у процесі реалізації судового захисту прав і законних інтересів органів державної влади.

Без урахування професійних підходів, позитивних напрацювань, усунення прогалин законодавства побудувати ефективну судову систему захисту прав і законних інтересів органів державної влади неможливо. Завдання законодавця – з одного боку, не втратити позитивні досягнення, а з іншого, усунути існуючі прогалини законодавства, що дозволить Державній прикордонній службі України як органу державної влади ефективно, на високому професійному рівні, вирішувати у судовому порядку спори, захищати свої права та законні інтереси.

Представництво Державної прикордонної служби України в судових органах має свою специфіку, тому для своєчасного і законного вирішення спорів за її участю необхідні високопрофесійні фахівці, які володіють спеціальними знаннями щодо особливостей прикордонної служби та у галузі захисту прав та законних інтересів.

З метою з'ясування існуючої проблематики з питань представництва органів державної влади на прикладі Державної прикордонної служби України у статті проведено аналіз діючих норм законодавства та проекту Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зареєстрований 6 вересня 2018 року за № 9055; запропоновано можливі шляхи щодо вирішення проблемних питань, які виникають у зв'язку з внесенням змін до Конституції України (щодо правосуддя) в частині здійснення представництва органів державної влади, зокрема Державної прикордонної служби України, в судових органах недержавним самоврядним інститутом – адвокатурою.

Ключові слова: зміни до Конституції України (щодо правосуддя); представництво в судових органах; представництво адвокатурою органів державної влади в судових органах; представництво Державної прикордонної служби України в судових органах; винятки щодо представництва юридичних осіб в судових органах.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки, суспільства та держави загалом головним завданням є проведення системних правових реформ. Ефективним засобом реалізації правових реформ є правовий інститут представництва, що зумовило внесення змін до Конституції України в частині здійснення правосуддя. Ці зміни повинні істотно підвищити якість представництва особи та держави в судових органах, а також установити конституційне підґрунтя для створення єдиної правничої професії – адвокатури, яка буде наділена із 1 січня 2020 року виключним правом представництва інших осіб в судових органах [1]. Тому сьогодні в Україні виникає необхідність у формуванні повноцінного інституту представництва в якості адвокатури, яка матиме можливість повною мірою належним чином представляти органи державної влади в суді.

Введення «адвокатської монополії» на представництво сторін в суді є одним з найбільш актуальних та дискусійних питань концепції реформування адвокатури в Україні. Адже ефективність функціонування судової системи залежить від ефективності діяльності суміжних інститутів, зокрема, адвокатури. Минуло майже чотири роки з тих пір, як законодавство, яке регулювало адвокатську діяльність, зазнало корінних змін, але деякі адвокати та правники й досі не вважають певні новели «нового» закону доцільними, тобто такими, що відповідають сучасним українським реаліям [2].

Особливо важливого значення на сьогодні набуло розроблення механізмів реалізації інституту представництва органів державної влади України в судових органах у зв'язку з набранням чинності 30 вересня 2016 року Закону України «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя [1].

У вітчизняній науці досліджень щодо здійснення представництва в судових органах, де стороною по справі є Державна прикордонна служба України, не проводилось. Українські вчені, видається, вважають проблему представництва саме Державної прикордонної служби України в судових органах не актуальною й такою, що не потребує дослідження. Тому, за значний

період незалежності України не надруковано жодного наукового дослідження за цим напрямком які б саме визначали основні засади сучасного інституту представництва та порядок захисту законних інтересів Державної прикордонної служби України в судових органах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Хоча у наукових працях увага на представництво Державної прикордонної служби України в судових органах не зверталася, але все ж таки питанням діяльності судового представництва органів державної влади були присвячені праці В. Топольницького, С. Асламського, О. Юхно, К. Бугайчука, А. Ященко, І. Лешукова, О. Кочура, А. Даниленко та ін. Представництву Збройних Сил України у судових органах присвячували свої праці: В. Кириленко, О. Опанасенко. А також, вивченням окремих проблемних питань адвокатської монополії займалися юристи-практики (Т. Миськевич, О. Бойко, В. Гвоздій, О. Куликов, Н. Лиса) та вчені (Н. Адріанов, О. Бондаренко, Ю. Шрамко, М. Сірий). Проте ці питання на даний час ще не достатньо досліджені.

Мета статті полягає в розв'язанні проблемних питань щодо здійснення представництва органу державної влади (органів Державної прикордонної служби України, Державної прикордонної служби України) у судових інстанціях недержавним самоврядним інститутом – адвокатурою – шляхом формування пропозицій щодо шляхів їх вирішення та розроблення механізмів їх дієвого впровадження.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Процедура переходу на здійснення представництва адвокатурою державних органів у судах України була не готова та не адаптована під систему представництва, яка існує в Європейських країнах. Фактично, внесенням змін до Основного Закону України, держава привела стандарти захисту в суді до тих, які діють у країнах Європи й інших розвинутих державах, але все ж таки існує чимала кількість нормативно-правових актів, які потребують змін та доповнень [3].

Після набрання чинності Закону України «Про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя», а саме з 30 вересня 2016 року, в державі почала діяти зовсім нова процедура зі здійснення представницьких повноважень у судах громадян України, органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Метою змін стало вдосконалення конституційних основ правосуддя для практичної реалізації принципу верховенства права і забезпечення кожного права на справедливий судовий розгляд справи незалежним і безстороннім судом [3]. Дані зміни також відобразились на інституті представництва органів державної влади в судових органах. Відповідно до цих змін представництво Державної прикордонної служби України як органу державної влади в судах з 01 січня 2020 року буде здійснюватися виключно прокурорами або адвокатами.

Зміни щодо представництва в судових органах зазначено в перехідних положеннях Цивільного процесуального кодексу України від 18 березня 2004 року № 1618-IV, Господарського процесуального кодексу України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII, Кодексу адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV (положення цих Кодексів застосовуються з урахуванням підпункту 11 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України).

Недосконалістю правового регулювання щодо представництва Державної прикордонної служби України як органу державної влади через «монополію» адвокатури держава силою закону конституційної норми примушує свої органи влади застосовувати представництво інтересів в судових органах через інститут адвокатури [1]. Але, водночас, в чинному законодавстві передбачено винятки щодо представництва юридичних осіб в судових органах.

Нормами процесуального законодавства України зазначено, що представництво у суді як вид правничої допомоги здійснюється виключно адвокатом (професійна правнича допомога), крім випадків, встановлених законом (п. 2 ст. 15 ЦПКУ, п. 2 ст. 16 ГПКУ, п. 2 ст. 16 КАСУ). Також визначено, що юридична особа бере участь у справі через свого керівника або

члена виконавчого органу, уповноваженого діяти від її імені відповідно до закону, статуту, положення (самопредставництво юридичної особи), або через представника (п. 3 ст. 58 ЦПКУ, п. 3 ст. 56 ГПКУ, п. 3 ст. 55 КАСУ). Але законодавцем також було передбачено виключення, відповідно до яких представником може бути особа, яка досягла вісімнадцяти років та має цивільну процесуальну дієздатність під час розгляду спорів, які виникають з трудових відносин [4], а також справ у малозначних спорах (малозначні справи) [4], [5]; у справах незначної складності та в інших випадках, визначених Кодексом адміністративного судочинства України, представником може бути фізична особа, яка має адміністративну процесуальну дієздатність [6]. Водночас, слід звернути увагу на те, що під час розгляду справ в судових органах захисником не можуть особи, які:

беруть участь у справі як секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, перекладач та свідок або є помічником судді, який розглядає справу;

в цій справі представляють або представляли іншу особу, інтереси якої у цій справі суперечать інтересам її довірителя;

виконують службові обов'язки судді, прокурора, слідчого, працівника підрозділу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, крім випадків, коли вони діють від імені відповідного органу, що є стороною або третьою собою в справі, чи як законні представники [4], [5], [6].

Малозначними для цілей цивільного та господарського судочинства законодавець визначає справи, у яких ціна позову не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб та справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб [4], [5].

Справами незначної складності для адміністративного судочинства є справи щодо:

прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби, окрім справ, в яких позивачами є службові особи, які у значенні Закону України «Про запобігання корупції» займають відповідальне та особливо відповідальне становище;

оскарження бездіяльності суб'єкта владних повноважень або розпорядника інформації щодо розгляду звернення або запиту на інформацію;

оскарження фізичними особами рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних виплат, соціальних виплат непрацездатним громадянам, виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, виплат та пільг дітям війни, інших соціальних виплат, доплат, соціальних послуг, допомоги, захисту, пільг;

припинення за зверненням суб'єкта владних повноважень юридичних осіб чи підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців у випадках, визначених законом, чи відміни державної реєстрації припинення юридичних осіб або підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців;

оскарження фізичними особами рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо в'їзду\виїзду) на тимчасово окуповану територію;

оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

стягнення грошових сум, що ґрунтуються на рішеннях суб'єкта владних повноважень, щодо яких завершився встановлений цим Кодексом строк оскарження;

оскарження нормативно-правових актів, які відтворюють зміст або прийняті на виконання нормативно-правового акта, визнаного судом протиправним і нечинним повністю або в окремій його частині;

перебування іноземців або осіб без громадянства на території України;

а також типові справи та інші справи, у яких суд дійде висновку про їх незначну складність, за винятком справ, які не можуть бути розглянуті за правилами спрощеного позовного провадження [6].

У свою чергу, загально визнаний міжнародною спільнотою пріоритет захисту законних інтересів учасників кримінального провадження також вимагав створення відповідного правового інституту процесуального представництва юридичної особи, щодо якої здійснюється кримінальне провадження [7].

Так, законом України від 23 травня 2013 року № 314-VII, Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI було доповнено статтею 64¹ «Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження». Цим же Законом було внесено зміни й до Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року № 2341-III, а саме доповнено його додатковим розділом XIV-1 «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб». Основними видами таких заходів є штраф, конфіскація майна і ліквідація юридичної особи, які за своїм характером належать до адміністративних санкцій, але здійснюються за правилами кримінального провадження. У зв'язку з чим законодавець передбачив відповідні процесуальні гарантії захисту прав юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, зокрема передбачив участь її представника [7].

Представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження або яка є третьою особою, щодо майна якої вирішується питання про арешт, або яка є потерпілим (цивільним позивачем, цивільним відповідачем), може бути її керівник, інша особа, уповноважена законом або установчими документами, працівник юридичної особи за довіреністю, а також особа, яка має право бути захисником у кримінальному провадженні (п.1 ст. 64¹, п. 3 ст. 64², п. 2 ст. 58, п. 1 ст. 63 КПК України).

Слід також зазначити, що, на відміну від інших процесуальних вирішень спорів в судових органах, представництво Державної прикордонної служби

України у кримінальному процесі як юридичної особи та водночас органу державної влади, має деякі особливості.

По-перше, згідно чинного Кримінального кодексу України до юридичних осіб можуть бути застосовані тільки заходи кримінально-правового характеру, а не покарання, оскільки свою юридичну природу вони не можуть відчувати органічно притаманної покаранню каральної, репресивної функції, відповідно не можуть бути суб'єктом кримінальної відповідальності [8, ст. 39].

По-друге, заходи кримінально-правового характеру до Державної прикордонної служби України як органу державної влади можуть бути застосовані судовими органами лише при наявності підстав, передбачених у п. 3, 4 частини першої ст. 96³ Кримінального кодексу України (п. 2 ст. 96⁴ КК України):

вчинення уповноваженою особою юридичної особи від імені юридичної особи будь-якого із злочинів, передбачених у статтях 258 (терористичний акт), 258¹ (втягнення у вчинення терористичного акту), 258² (публічні заклики до вчинення терористичного акту), 258³ (створення терористичної групи чи терористичної організації), 258⁴ (сприяння вчиненню терористичного акту), 258⁵ (фінансування тероризму) Кримінального кодексу України;

вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із злочинів, передбачених статтями 109 (дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади), 110 (посягання на територіальну цілісність і недоторканність України), 113 (диверсія), 146 (незаконне позбавлення волі або викрадення людини), 147 (захоплення заручників), частинами другою – четвертою статті 159¹ (порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації, агітації з всеукраїнського або місцевого референдуму), статтями 160 (підкуп виборця, учасника референдуму), 260 (створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань), 262 (викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства

або зловживанням службовим становищем), 436 (пропаганда війни), 437 (планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни), 438 (порушення законів та звичаїв війни), 442 (геноцид), 444 (злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист), 447 (найманство) Кримінального кодексу України [9].

Проведений аналіз норм процесуального законодавства, на нашу думку, свідчить про те, що представництво інтересів Державної прикордонної служби України в судових органах через інститут адвокатури має свої виключення, які відображено законодавцем у нормативно-правових актах. Водночас, що стосується випадків, коли участь адвоката у процедурі здійснення представницьких повноважень обов'язкова, нам необхідно провести чималий обсяг робіт у відпрацюванні пропозицій щодо внесення змін в чинне законодавство, витребування нових фінансових ресурсів тощо.

Так, за ініціативою Президента України П. О. Порошенко було подано до Верховної Ради України проект Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зареєстрований 6 вересня 2018 року за № 9055 (далі – проект Закону). Метою даного проекту Закону було визначення засад діяльності адвокатури відповідно до кращих міжнародних стандартів, забезпечення виконання адвокатурою її конституційних завдань щодо надання професійної правничої допомоги, втілення нового підходу до вирішення питань набуття права на здійснення адвокатської діяльності, сумісництва адвокатської діяльності із іншими видами діяльності тощо, а також створення передумов для формування єдиної правничої професії, що сприятиме практичній реалізації в Україні принципу верховенства права [10].

Розглядаючи норми даного проекту Закону, ми вважаємо, що необхідно звернути увагу на деякі можливі позитивні для Державної прикордонної служби України зміни щодо захисту інтересів та питань представництва в судових органах.

У запропонованому тексті проекту Закону зазначено, що захист від кримінального обвинувачення, а також представництво інтересів юридичних

осіб у судах мають право здійснювати виключно адвокати, крім випадків, передбачених законом (ч. 3 ст. 19 проекту Закону). Його також доповнено новим розділом IV «Адвокатська діяльність та інші види діяльності», в якому визначено, що адвокат може здійснювати будь-які інші види діяльності, які не заборонені законом, зокрема не визначені законом як несумісні з адвокатською діяльністю (ч. 1 ст. 27 проекту Закону). У зв'язку з чим запропоновано особливості статусу адвоката на державній службі та на службі в органах місцевого самоврядування:

адвокат може працювати в органі державної влади, іншому державному органі або в органі місцевого самоврядування;

адвокат, який працює в органі державної влади, іншому державному органі або в органі місцевого самоврядування, не має права здійснювати адвокатську діяльність та зобов'язаний зупинити її у порядку, встановленому статтею 7 цього Закону (проекту Закону);

адвокат, який працює в органі державної влади, іншому державному органі або в органі місцевого самоврядування, зберігає статус адвоката, може надавати правничу допомогу органу, в якому він працює, представляти цей орган у суді (ст. 30 проекту Закону).

Прикінцевими та перехідними положеннями проекту Закону пропонувалося установити, що протягом чотирьох років з дня набрання чинності цим Законом особи, які виявили намір стати адвокатом, мають вищу юридичну освіту ступеня магістра (або прирівняну до неї), володіють державною мовою та на момент звернення із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту мають не менше ніж три роки стажу роботи у галузі права після здобуття вищої юридичної освіти як самозайняті особи або стажу роботи на посадах юриста, юрисконсульта, головного юрисконсульта, начальника юридичного відділу, іншій аналогічній посаді (посадах) в органах державної влади, мають право набути статус адвоката у встановленому цим Законом (проектом Закону) порядку шляхом складення письмового анонімного

тестування без проходження стажування та наявності стажу роботи на посаді помічника адвоката (стажера) [11] .

Запропоновані зміни, на наш погляд, у разі прийняття Верховною Радою України Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» в новій редакції забезпечили б більш якісне вирішення питання представництва Державної прикордонної служби України в судових органах. Відповідно до запропонованих змін можливо було б ввести в штат юридичних підрозділів працівників з необхідною юридичною освітою, вони в свою чергу набули би статус адвоката на пільгових засадах, запропонованих проектом Закону.

Комітет з питань правової політики та правосуддя, розглянувши на своєму засіданні 4 грудня 2018 року (Протокол № 75) проект Закону та звернувши увагу на важливість приведення законодавства у сфері адвокатури та здійснення адвокатської діяльності у відповідність із положеннями Конституції України, підтримав необхідність законодавчого врегулювання зазначеного питання та рекомендував Верховній Раді України проект Закону за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу, разом з тим звернув увагу на те, що окремі положення проекту Закону потребуватимуть подальшого доопрацювання, зокрема щодо прав адвоката у трудових відносинах (в частині суміщення адвокатської діяльності зі статусом посадової особи господарського товариства або іншої юридичної особи та з державною службою, а також службою в органах місцевого самоврядування) [10]. Але 7 лютого 2019 року, включивши до порядку денного, на засіданні Верховної Ради України було проведено голосування щодо проекту Закону, за результатами якого, на даний час, рішення не прийнято.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Враховуючи проведений аналіз діючих норм законодавства та проекту Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зареєстрований 6 вересня 2018 року за № 9055, вважаємо, що на даний час залишається необхідність розвивати структурні підрозділи представництва Державної прикордонної

служби України у судах шляхом залучення до них інституту адвокатури, враховуючи, що реальне поновлення законних інтересів можливе, як правило, лише в судовому порядку.

В частині представництва адвокатами в судах органів державної влади, в нашому випадку мова йде за Державну прикордонну службу України, на наш погляд, є два можливих напрямки розвитку законодавства .

Перший буде вимагати проведення штатних змін у сформованих на сьогодні в складі Державної прикордонної служби України юридичних підрозділах – створення підрозділів, персонал яких буде мати свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю й посвідчення адвоката України. Але діяльність персоналу таких підрозділів буде суперечити нормам Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5 липня 2012 року № 5076-VI, а саме: адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката (пп 2 п. 1 ст. 1), адвокатура України – недержавний самоврядний інститут (п. 1 ст. 2), адвокатура є незалежною від органів державної влади (п. 1 ст. 5), військова служба є несумісною з діяльністю адвоката (пп 2 п. 1 ст. 7).

Другий можливий напрямок розвитку законодавства буде полягати в укладенні договору про надання правової допомоги з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об’єднанням для представництва інтересів у судових органах та надання іншої правової допомоги. Але перед тим як укласти такий договір відповідно до загальних умов здійснення закупівлі, зазначених у Законі України “Про публічні закупівлі” необхідно буде проводити тендерну закупівлю юридичних послуг, проводити конкурс та визначати переможця. Також не менш важливим питанням в цьому напрямку діяльності на даний час є визначення механізму здійснення оплати за надання правової допомоги.

Отже, незалежно від обраного напрямку розвитку законодавства щодо вирішення питання представництва Державної прикордонної служби України, у зв’язку із змінами процедури здійснення представницьких повноважень у судах громадян України, органів державної влади та органів місцевого

самоврядування, нам необхідно провести чималий обсяг робіт у відпрацюванні пропозицій щодо внесення змін в чинне законодавство, витребування нових фінансових ресурсів тощо.

Список використаних джерел

1. Топольницький В. Питання реалізації представництва Міністерства оборони України в судах після зміни до Конституції України (щодо правосуддя). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2016_19_16 (дата звернення 15.02.2019).
2. Александров Д. Монополія адвокатури: що нас чекає? URL: <https://radako.com.ua/news/monopoliya-advokaturi-shcho-na-nas-chekaie> (дата звернення 15.02.2019).
3. Топольницький В. Деякі аспекти представництва органів державної влади в судових інстанціях. URL: http://www.pap.in.ua/3_2016/45.pdf (дата звернення 15.02.2019).
4. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2014 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення 06.03.2019).
5. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення 06.03.2019).
6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення 06.03.2019).
7. Абламський С., Юхно О. Окремі питання участі у кримінальному провадженні представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2016_1_17 (дата звернення 16.02.2019).
8. Бугайчук К. Л., Яценко А. М., Лешукова І. В., Кочура О. О., Даниленко А. В. Особливості кримінального провадження щодо юридичної особи: науково-методичні рекомендації. Харків : ХНУВС, 2015. С. 60.
9. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 05.03.2019).
10. Висновок Комітету з питань правової політики та правосуддя Верховної Ради України від 4 грудня 2018 року до проекту Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність (№ 9055 від 6 вересня 2018 року). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64557 (дата звернення 25.02.2019).
11. Проект Закону про адвокатуру та адвокатську діяльність (№ 9055 від 6 вересня 2018 року). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64557 (дата звернення 22.02.2019).

References

1. *Topolnytskyi V. Pytannia realizatsii predstavnytstva Ministerstva oborony Ukrainy v sudakh pislia zminy do Konstytutsii Ukrainy (shchodo pravosuiddia)*. [The issue of realization of the representation of the Ministry of Defense of Ukraine in the courts after the change to the Constitution of Ukraine (in relation to justice)]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2016_19_16 [in Ukrainian]
2. *Aleksandrov D. Monopoliia advokatury: shcho nas chekaie?* [Monopoly of the Bar: What awaits us?]. URL: <https://radako.com.ua/news/monopoliya-advokaturi-shcho-na-nas-chekaie> [in Ukrainian]
3. *Topolnytskyi V. Deiaky aspekty predstavnytstva orhaniv derzhavnoi vlady v sudovykh instantsiiah* [Some aspects of representing bodies of state power in court instances]. URL: http://www.pap.in.ua/3_2016/45.pdf [in Ukrainian]

4. *Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 18.03.2014 r. № 1618-IV* [Civil Procedural Code of Ukraine: Law of Ukraine dated March 18, 2014 No. 1618-IV]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> [in Ukrainian]
5. *Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 06.11.1991 r. № 1798-KhII* [Economic Procedural Code of Ukraine: Law of Ukraine dated November 6, 1991 No. 1798-XII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> [in Ukrainian]
6. *Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 r. № 2747-IV* [Code of Administrative Legal Proceedings of Ukraine: Law of Ukraine dated July 6, 2005 No. 2747-IV]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> [in Ukrainian]
7. Ablamskyi S., Yukhno O. *Okremi pytannia uchasti u kryminalnomu provadzhenni predstavnyka yurydychnoi osoby, shchodo yakoi zdiisniuietsia provadzhennia* [Some issues of participation in criminal proceedings of a representative of a legal entity in respect of which proceedings are being conducted]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2016_1_17 [in Ukrainian]
8. Buhaichuk K. L., Yashchenko A. M., Lieshukova I. V., Kochura O. O., Danylenko A. V. *Osoblyvosti kryminalnoho provadzhennia shchodo yurydychnoi osoby: naukovometodychni rekomendatsii* [Features of criminal proceedings against a legal entity: scientific and methodological recommendations]. Kharkiv : KhNUVS, 2015. P. 60. [in Ukrainian]
9. *Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2341-III* [The Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine dated April 5, 2001 No. 2341-III]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukrainian]
10. *Vysnovok Komitetu z pytan pravovoi polityky ta pravosuddia Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 4 hrudnia 2018 roku do projektu Zakonu pro advokaturu ta advokatsku diialnist (№ 9055 vid 6 veresnia 2018 roku)* [Opinion of the Committee on Legal Policy and Justice of the Verkhovna Rada of Ukraine dated December 4, 2018, to the Draft Law on Advocacy and Advocacy (No. 9055 dated September 6, 2018)]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64557 [in Ukrainian]
11. *Proekt Zakonu pro advokaturu ta advokatsku diialnist (№ 9055 vid 6 veresnia 2018 roku)* [Draft Law on Advocacy and Advocacy (No. 9055 of September 6, 2018)]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64557 [in Ukrainian]

Sergii Tsarenko and Andrii Toloshin. Representation of the State Border Guard Service of Ukraine in the Judicial System

Issues of representation in the judicial system have remained controversial for decades of independence of Ukraine. The permanent changes in the Ukrainian legislation on the judiciary generate scientific disputes among scientists and practitioners, as well as problems in the process of realizing judicial protection of the rights and legitimate interests of state authorities.

Without taking into account professional approaches, positive developments, eliminating gaps in legislation, it is impossible to build an effective judicial system for protecting the rights and interests of public authorities. On the one hand the task of the legislator not to lose positive achievements. On the other hand the eliminating existing gaps in the legislation, will allow the State Border Guard Service of Ukraine, as an organ of state power, resolve disputes in court, effectively, at a high professional level, effect protecting their rights and legitimate interests.

The Representation of the State Border Guard Service of Ukraine in the judicial authorities has its own specifics. That's why highly qualified specialists who have special knowledge about the features of the border guard service and in the field of the protection of rights and legitimate interests are greatly required.

In order to find out the existing issue of representation the State Border Guard Service of public authorities on the example of the State Border Guard Service of Ukraine, the article analyzes the current norms of legislation and the draft Law «On Advocacy and Advocacy» registered on September 6, 2018, No. 9055. Possible ways to resolve the problematic issues that arise in the connection with the introduction of amendments to the Constitution of Ukraine (concerning justice)

in relation to the representation of state authorities, in particular the State Border Guard Service of Ukraine, in the judicial bodies of the non-state self-governing institute is the barrister.

Key words: changes to the Constitution of Ukraine (in relation to justice); Representation in judicial bodies; Representation by the public authorities in judicial bodies; representation of the State Border Guard Service of Ukraine in judicial bodies, exceptions to the representation of legal entities in judicial bodies.